

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői Iroda: Budapest, IV. himzö-utca 1. sz. ... Kiadó-hivatalt: Budapest, IV. himzö-utca 1. sz.

Előfizetési díj: Vidékre postán vagy helyben házhoz ... Egy szám 6 krajczár.

A polgárokhoz!

A vasárnap tartott értekezéssel új mozgalom indult meg a fővárosban, hogy manifestatívára érlelje, a mi ma már kétségtelenül az összes polgárságág kelében forr, magán beszédjében hangos panaszra tör, csak az alkalmat, módot és irányt lesi, hogy az akarat nyilvánosan pecsételt határozata által tudassa a közlégtelenség érzelmét.

Sokkal mélyebbrelhető czélok lobognak e mozgalom előtt, mint az eddigi mozgalomnak bármelyikén. A erkölcsiség és létjog nevében emelni fel szavukat: e kettős irány jelöli meg a mozgalom czélját. Amaz elv, mely az első emberi társadalommal jött a világra és az utolsó társadalommal fog kivészni; emez a természet törvénye, melynek tengelye körül a mindenség mozog, míg égi háború és földindulás között az enyészet nem jelenik meg, mint a megsemmisülés ura.

A társadalom nem lehet el a nélkül, hogy az erkölcs ne követelje jogát a közdehez. Az erők vadja kiki járhat odújából a zsákmányra; de az ember, ha társaságban él, a minthogy arra született, csak az erkölcsi érzületnek tiszta lelkiismeretben gyökerező hatalmával állhat fen; más különben semmi sem szent, csak az ököljog; csak a harc ember ember ellen; csak az erősebbek háboruja a gyöngébbek ellen.

A társadalomnak kötelessége őrt állani és megvédeni az erkölcsiség elveit; a társadalomnak kötelessége tiltakozni megsértések és elégtételt szerezni megsértői ellen.

Ez nem a politika, ez a morál kérdése. A természet legelső törvénye, hogy minden embernek minden nemzetnek van joga az élethez. E jog nevében követelheti ma a polgárság, hogy ne fosszák meg a megélés lehetőségét, ne taszítsák lelkellenül a nyomor örvényébe, ne vegyék ki törvényhozási intézkedések által a kenyeret szájából. A polgárok kötelessége, hogy az összjólét nevében tiltakozzanak oly vámtarifák elfogadása ellen, a melyek a szatöbből kezdve fel a nagykereskedők, a bérmunkástól a nagy gyárosig, a legszerényebb hajlék fogyasztóitól a márvány paloták fényűző uráig kiterjeszti az anyagi megkárosítás végzetes törvényeit.

E törvények elfogadása annyi, mint a népet oly újabb adókkal megterhelni, a melyek felülmúlják az eddigi adókat, óriásiilag megapasztják a nemzeti és magánvagyon, rosszabb és egészségtelenebb élelmézzé, kevesebb munkakereset, a gyarapodás lehetetlenségére kárhoztatják. A népek kötelessége a törvényhozásnak alakult clique ez intézkedései ellen vetet kiáltani, mert visszaélés az államhatalom eszközeivel azokat a nép tökéletes és világos megrontására fordítani.

Ez sem a politika, ez a kenyérkereset kérdése. A morál és kenyérkereset nevében

hívja fel az új mozgalom a polgárságot nyilatkozásra. Ne irtsátok ki erkölcsünket; ne tegyétek lehetetlenné megélésünket; hadjátok meg a népek a hitet az erkölcsben; engedjétek megkeresni mindennapi kenyerét. Ezek a jelszók, a melyek a többség immorális szavazásai után és fenyegető intézkedéseivel szemben nemzetív teszik a mozgalmat, s a melyek eszményi és gyakorlati irányukkal egyenes lelkében és gondjaiban ragadják meg.

És e mozgalom sikerülni fog, mert sikerülnie kell, míg a kétségbeesés előtti kínos nyugalom annyira nem urálja a kedélyeket, hogy tisztító tűz és rázkódató vihar nélkül nem szabadulhat meg a katasztróphára nagy eszközökkel dolgozó emberek gyűlölt kormányzatától.

Hidjék el nekünk, a fusio előtt tett jóslataink teljesedése tanu mellettünk, hogy a vámtarifák behozatala fogja a katasztrófát megteremteni. E katasztrófától megóvni az országot idején való tiltakozással, ez a legnemesebb czélja a mozgalomnak, s am ha nem óvja is meg, a lelkiismeret nyugodtságával nézhet eléje, a mi jönni fog, hiszen megtette kötelességét.

Az élő lelkiismeret hangja lesz a népgyűlés, mely november 18-án akar tiltakozni a szöszögés politikája a vámtarifák elfogadása ellen. Budapest főváros elkeseredett polgárai ott lesnek bizonyára, hogy részt vegyenek az ünnepélyes nyilatkozásban. A megvásárolt toll gunyolódhat, az állelénkí kormányra juthatás kiterhet e kötelességgyakorlás elől, de a polgárok, míg a morál morál, míg a létjog létjog lesz — soha.

Valamint a fusio előtt tizen-huszan kacaj gyalázás között jogosítva voltak az élvek erejével felszólalni a nemzetcsaló játék ellen, s ezen embereknek szomorú elégtételt adott a jelen: egy a hányan résztvesztünk a csütörtöki és szombat esti értekezéseken és a hányan ott leszünk a népgyűlésen, az érvek, példák, adatok és tények erejével tiltakozhatunk a tönkretetés politikája ellen.

A népgyűlés feladata lesz, hogy a mit minden becsületes polgár, legyen hivatalnok, kereskedő, ügyvéd, munkás, iparos vagy földművelő, velünk együtt érez, nyilant kifejezhessük.

Polgárok! a mozgalom megindult az erkölcs és megélhetés nevében, csatlakozzatok!

Az Albrecht főherceg lejegyzetele következtében tartott tanácskozásról és ott hozott mozgósítási határozatról a félhivatalos lapok szokott modorukban beszélnek. Nagyon rajta vannak, hogy a közönséget megnyugtassák, igazabban, hogy figyelmét félrevezessék. Hanem bizonyítgataik oly erőltettek, hogy a komoly észlelő már ebből levonhatja a legszomorubb következtetéseket.

Andrássy gróf legbensőbb organuma e részben szokásához képest annyira elveti a sulykot, hogy indoklása gyermekes voltánál fogva a legkomolyabb intésül szolgál Magyarországnak. Résen kellene lennünk, ha másért nem, épenéggel és gyanut elhárítani vállalkozó okoskodásért. Azt mondani ugyanis, hogy Albrecht főherceg, Bylandt hadügyminiszter és Schönfeld tábornokai fő-

nök csupán bizonyos tüzérségi próbászervezett végett jöttek le tanácskozni, mégis csak furesca egy czáfolat.

Egyébiránt mondjanak bármit a félhivatalos lapok, s köztök első sorban a „Hon”, mely kereken igyekszik czáfolni: részünkről értesülések hiteles voltánál fogva egész terjedelmében fentartjuk hírünket.

Meg lesz az actió Törökország ellen, mi-helyt Plevna esik, mert ennek közelálló bevételel fogadtak el a rögtöní mozgósítás parancs kiadására időhatárral. A török fegyverek váratlan szerencsése elháríthatja még e veszélyt; de eléggé felháborító, hogy külügyi politikánk Törökország romlására spekulál, s ugyan megindul rögtön a katonai status mozgolódása a várva-várt török katasztróphánál a hősök nemzete ellen. Erkölesten, igazságtalan, nemzetellenes politika ez, és bízunk Törökország fegyverének szerencsésében, bármily kétségbeesett most ügyök, hogy a katonai reactio készülődése ujabbán is csufot vall. De bízunk, hogy csúfot fog vallani, még ha bemarchiroznak is Boszniába török vérel és török tulajdonnal meggyalázni lelkiismereteket.

Angolország miniszterelnöke nem hiába fejezte ki elismerését Törökország életképességének törzsi és harczéri bizonyosságai iránt. És am rohanjon a soldataska rabláklandra, a nemesis a világtörténelem fonalán mindig éreztette sújtó kezét e tetőtől-talpig vaskalapos és a bukásra megérett döntő elemek iránt. Magyarország pedig lánson, okuljon és aztán készen legyen.

A tegnapi minisztertanács mint a „H.” írja, megállapított azon javaslata néve, melyet a képviselőház a legközelebbi munkarendjére vonatkozólag előterjesztett. A bankjavaslat tárgyalásával ugyanis ki van merítve a kiegyezés tárgyalható része, a budget pedig még nem tárgyalható. A kormány ennélfogva azt fogja javaslatba hozni, hogy a ház ittezze el a pénzügyi bizottság által már betervezett jelentéseket azután függeszse fel a plenumban való módokését, mintegy nov. 22-23-ig. Ez idő alatt a bizottságok tárgyalhatják a hozzájuk utasított ügyeket. 22-én pedig a bűntető javaslati rög óhajtott és sürgetett tárgyalásával, a mely a delegatiki öszszelűteig valószínűleg véget érhetne.

Minisztertanács volt, tegnap este az igazságügyminiszterium helyiségében, melyen az összes miniszterek, még Bedekovich is, s ezenek kívül a képviselőház elnöke Ghyoz Kálmán, és a miniszterelnökség egy tanácsosa is részt vettek. A minisztertanács esti 5 órátkól 7-ig tartott a szon törvényjavaslatokkal foglalkozott, melyeket az igazságügyminiszter még a jelen országgyűlés elő óhajt terjeszteti.

Franziaországban a helyzet még mindig a régi, zavaros. Párisi hírek szerint a kormány azon törekvés, hogy a senatusban támaszt nyerve, meghiusult, s kiült, hogy azon deputatit, mely a tábornagyon biztosította a senatus jobboldalának hódotatáról, nem képviselte és testület többségét. A kormány iránti bizalmi szavazat indítványozása nem fog megtörténni. Bizonyos, hogy az új kormány legközelebb megalakul, de hogy kikből, azt nem is gyanítják. A tábornagy, mint beszélük, a f. hó 13-án tartandó minisztertanácsban fogja az új névsort előterjeszteti. A balpárt mind a négy árnyalata egy 18-tagu albizottságot választott, mely titkos üléséket fog tartani. Tagjai: a balcentrum részéről, de Marcère, Germain H. de Choiseul, Leon Renault és Bethmont; a republikánus balpárt ré-

széről: Jules Ferry, A. Grévy, Tirard és Antonin Proust; a republikánus unió részéről: Gambetta, Brisson, Floquet, Lepère és Goblet; a szélsőbal részéről: Louis Blanc, Lockroy, Madier de Mantjau és Clemenceau.

Vámbevételi veszteségünk a vámtarifák első osztályánál.

A közös vámpolitika védői egy vakmerő állítással, nem akarjuk mondani hazugsággal, védelmezték álláspontjukat. Azt mondták ugyanis, hogy Magyarország, meglehet, nagyobb vámbevételre számíthatna külön vámtérrületen, mint a mennyi a közös vámbevételről ránk esik, de az új vámtarifák által a pénzügyi vámnoknál Ausztriával szemben az az előnyünk lesz, hogy a tényleges fogyasztásnál nagyobb százalék után fog a vámbevétel javunkra számíthatni. Igen sovány vigasz ugyan ez azon óriási megkárosítással szemben, melyet a közös vámtérrületen szenvedünk, midőn végeredmény gyanánt alig egy tizedrésznyi vámbevételünk van, azon öszszeghez viszonyítva, mely külön vámtérrületen a magyar kincstárba befolya: sovány vigasz, ha azt állítják, hogy a veszendőbe ment milliókért körülbelül ugyanannyi százezer frtnyi előnyünk lesz a pénzügyi vámnoknál s nevezetesen a kávéval és más hasonló czikkeknél, melyből Magyarország nem fogyaszt harmincz százaléket s még is a vámbevételnek harmincz százaléka fog a javunkra számíthatni.

De hát nézzük meg, vajjon igaz-e legalább ezen állítás?

A vámtarifák első osztályában foglalt tételeknek megfelelő statisztikai adatokat kell szemügyre venni. És ekkor a közös vámtérrületen így áll a számla:

Table with 3 columns: Áru, Behozatal mértékadása, Vámvételelem tr. ... 1. Kávé ... 2. Kávé és pótkávé ... 3. Fűszerek ... 4. Déli gyümölcs ... 5. Tea ... 6. Cukor

remélhető öszszes vámvételelem 10.621,729 frt, mely öszszegből 30%, vagyis 3.186.518 frt számítatnak Magyarország javára.

Megjegyezzük itt, hogy a fentebb idézett adatok a pár nap előtt megjelent hivatalos statisztikai közlemények legújabb füzeteiből (Magyar statisztikai évkönyv 1875. IV. 6. lap) vannak véve s a bevételi növekedés az új tarifa vámmelésének megfelelő százalék alapul vétele mellett van kiszámítva. — Nagyon kétes azonban, vajjon az 50% vámmelésével szemben nem fog e a behozatal s ezzel együtt vámbevétel is tetemesen csökkeni? De e körülmenyűlt eltekintünk itt, mint eltekintünk a külön vámtérrület alapján, ugyancsak a fentebb említett statisztikai évkönyvből merített adatoknál is. — Mindenesetre tény az, hogy a vámbevétel fentebbi számításban a lehető legvérmesebb s hogy közös vámtérrületen a vámtarifák első osz-

tálya után remélhető öszszes vámbevétel 10. millió frtnál a Magyarország javára eső rész pedig 3.1 millió frtnál nagyobb semmiesetre nem lesz.

Kölnön vámtérrületen?

Előre kell bocsátanunk, hogy a magyar korona országainak külforgalmáról ugy van összehálva, hogy abból a kívánt adatokat csak hosszas utánszámításal lehet kihozni. Az osztrák határon át menő forgalom külön s a török a Duna fejedelemségi határon át menő ismét külön van feltüntetve. Ezen adatokat tehát öszszesíteni kell. Aztán a dolog természete azt hozza magával, hogy a mely árukból nincs saját termelésünk, mint a kávé, fűszer, tea és déli gyümölcsök, azoknál a kivittet a behozatalból kell számítani, hogy a nettó behozatal alapján lehessen a vámbevétel kiszámítani. A hol ellenben, mint a cukornál magunknak is van termelésünk, ott a kivittet levonni nem szükséges, mert a valószínűség a mellett szól, hogy ha cukor termelésünk daczára is jelentékeny cukor behozatalunk van, akkor e behozatal a beföldi fogyasztás teszi szükségessé s a kivitt cukor ép úgy lehet magyar, mint osztrák termelvény.

Megjegyezendő továbbá, hogy hivatalos statisztikánk a garmati árukat és déli gyümölcsöket nem tünteti fel elkülönítve, hanem öszszefoglalva, úgy, hogy itt a ketőnek egymáshoz való viszonyát azon arány szerint kellett elkülönítünk, mely arányt a monarchia behozatalánál látunk és így a számítás itt részletesebben kell feltüntetni.

Egyenkint közöljük tehát itt a vámtarifák első osztályának azon főbb tételeit.

Table with 3 columns: Ausztriát érintő határ, Behozatal, Kivitel ... 1. Kávé és pótkávé ... 2. Fűszer ... 3. Déli gyümölcs ... 4. Tea ... 5. Cukor

marad tisztán behozatal 75,317 méter mázsa. A pótkávé ez öszszegben elenyészőleg csekély, mert mint a statisztikai adatok mutatják, az a magyar nyugati vasuton hozatik be és Gácsországban vitetik ki.

Az új tarifa 24 frtos vámtételevel szorozva a behozatalt, tenne vámvételelünk a kávéval 1.707,508 frt.

Különféle garmati és fűszerárak és déli gyümölcsökből tesz a

Table with 3 columns: behozatal, Kivitel ... 1. Kávé és pótkávé ... 2. Fűszer ... 3. Déli gyümölcs ... 4. Tea ... 5. Cukor

AZ „EGYETÉRTÉS” TÁRSZÁJA. A KÖSZÖRÜS.

— Torténeai regény. — Irta CHAVETTE JENŐ. Fordította Mentaller Lajos. ELSŐ RÉSZ. — MÁSODIK KÖTET. — 35-ik folytatás. — A fiatal ember még folyton nevetett a fiékö szemtelensége felett, s leült vacsorálni, hátat fordítván az ajtónak. Alig evett néhány falatot, és ismerős hang szözlött meg háta megett: — Szolgálatára állók Canjol grófnak. Péter megfordult, s egy férfit látott maga előtt, ki rögtön folytatta: — Gróf ur nem ismeri fel újra öreg Labraucht? — E nyomorult kinézézu teremtés láttára, ki magát bemutatta, a gróf nevetve kiáltott fel: — Te lennél Labrauch? — Mást tégy boldondá gazember! Azon nyomorult, ki tégya ide küldött zavarban lévőn kívánságon felett, azon gondolatra jött, hogy téged komoronykák avaszon ... s mi több, oly szemtelen volt, hogy családom régi komoronykának nevé ruházta rád. — A jövevény azonban szomoruan rázta fejét, s vontatott hangon szólt meg: — Különbén e dolog érthető; ön uram a virágzó, egészséges kinézésű, hajporozott, s beretvált arczu Labraucha emlékszik vissza; nagyon természetes, hogy az elsőványodott, s lerongyolott hosszú szakált őregem nem bírja felismerni. — Ha megjelenéséről nem is bírok reád ismerni, de hangodat már hallottam ... de hogy a hangot hat nap, vagy nyolcz év előtt hallottam-e, azt nem tudám megmondani, — mondá Péter, miközben a meghunyászkodott őreg vizsgálgatta. — Uram! különben könnyen meggyőződhetik, vajjon csakugyan én vagyok-e Labrauch? — Hogy hogy?

— Ha kikérez a multra nézve. — Igazad van. Rövid gondolkodás után Canjol gróf az őreghez fordulva megszözlalt: — Hol láttál utoljára? — Ott érvél ezéltt Craonne és Ponaoce között, midőn a vendécek a granvillei útkezt után át akartak kelni a Loiron, és gázlót keresvén Saucnaynál majdnem felköleneztek. — Jól van, mondá a fiatal ember, ird le a részleteket. — Nyolcz nappal előbb a gróf ur atyja és barátja Beralec ur, ki ép ugy, mint ő, fegyverrel kezében lett elfogva Angersben kivégeztettek. — Édes anyja, a grófnő, miután a kékek kastélyát lángba boríták, leányával együtt a vendécek segítségét lóhaton követték. Midőn Craonneba érkeztek, ön nem akarta, hogy anyja és nővere a viszávonulás veszélyeit megoszassák, és a seroget tovább is kövessék. az ön tanácsára a nők Craonneban maradtak, s elrejték magukat, s én, ki nemes uróimémet követtem a szerencsétlenségem is, nem akartam tőlük elválni, s szintén Craonneban maradtam, hogy szolgálatukra lehessenek. — S mi történt velük azután, hogy én elhagytam őket, s bajtársaimat követtem? — Kérdéremegő hangon Canjol, kinek szeméi e visszaemlékezésnél könnyel telek meg. — Három napig Craonneban maradtunk elrejtve. Ekkor azonban, miután a kékek közeledtek, azokat is remegés kezdte megszözlálni, kik menhelyet nyújtottak. Így tehát menekülünk kellett, s ezer veszély között tovább futottunk, míg végre Párisba értünk, mert a grófnő azt hitte, hogy itt könnyebben el lehet rejőzni, mint máshol. Igaz, hogy én kaptam munkát a kikötőben, de bérem nem volt elegendő áránunk élelmére; s miután az a néhány Lajos-úr, mit a szerencsétlenségem megmenhették, szintén hamarosan elfogyott, s ekkor anyja, munka után akart látni. Midőn egy este munkámról hazatértem, a házat elhagytottan találtam. Anyja s nővere napközben elfogattak ... Fehér kezű s habozó válasza gyanut keltezték a köztársasági érzelmű kereskedőben, kihez szerencsétlenségére a grófnő fordult, s ez ember sietett őt feljelenteni.

Ezután látszólagos vonakodással folytatá Labrauche további beszédét: — A hirlapokban olvashatta, mi lett a szegény nő vége. — Igen a vépardon veszték el. Olvastam neveiket a szerencsétlen elítélteké közt, mert a névsort terjesztették a vendébeben is, hogy minket megélemlítsenek, — jegyzé meg Canjol, belémorultve s szomorú emlékekbe. — Nehány perenznyi esend után a szolgál megzózlalt: — Most talán már felismeri bennem gróf ur hajdani szölgáját Labraucht? Péter fejét rázta, mintha így akarná lerázni a szivére nehezedő szomorú mulat, s az ösznek válaszólt: — Majd holnap reggel napvilágnál rendbe hozzuk e dolgot. — Napvilágnál? kérdé a szolgál bámulva. Uraságod tehát nem tudja, minő helyen van? — Igen, én tudom. És te tudod-e? — Ide nem hat a napugár! Földalatti helyiségben vagyunk. Nézzon körül. — Pár lépést véve, felemelé a falról lelégő szőnyegat, s kopasz tégyesőgletes kövek lettek láthatók. — Hah! mondá Péter, ki ismét visszanyerte szokott jókedvét, ez oly felfedezés, melyre eddig nem is gondoltam. Első megélemlésében észre sem vettem, hogy e helyiségben nincsenek ablakok. — Ezel úgy az asztalhoz ült, s folytatta esteleljét, melynek kezdetén Labrauche megjelenése háborgatá. — Ez asztalkendőt véve kezébe a gróf széke mögé állott, hogy a legesekélyebb kívánságot rögtön teljesíthesse. — Tehát, — mondá étkezés közben az ifju, — arra vagyok kárhoztatva, hogy más világozságot ne láthassak, mint ama gyertyát. — Gróf ur még szerencsés, — sóhajtá Labrauche, — én itt egy pincelyukban lakom, s világozságot is csak akkor hoznak, ha étkezem. — Igazság; elfelejtettek kérdeni, hogy mi jognál fogva tartanak téged itt fogva? — Csak azon az alapon, mint a gróf urat. Én is a köszörüs foglya vagyok.

— Tehát csakugyan azon férfi ez emberek parancsnoka, ki „köszörüsnek” neveznek? Biztos vagy ebben? — Hisz már oly rég idő óta hallom őt itt nevezni ... Hosszu fogságom alatt volt időm e nevet eléggé megjegyezni. — Mióta tartanak téged itt? — E töltyonos setéségben az ember nem tudja az időt bizonyosan. Már nem emlékszem határozottan, mikor fosztottak meg szabadságomtól. — Most 1798. júniusában vagyunk; gondolkodjál, mikor estét a köszörüs kezébe, s így a megfogjuk tudni mióta vagy itt. Labrauche egy kissé habozott a válaszzsal. — Akkor már körülbelül hat egész hónapja, mondá elfogultan, melyet elpalástolni igyekezett. Abban a perczben, midőn Péternek tányérját akarta váltani, és lirtelen megragadá csuklyáját s kérdé: — Mit jelenutsen ez? — Micsoda? — Ez az öszzeroncsolat kéz! — A szolgál balkezéről ugyanis két ujji hiányzott. — Ezt is a köszörüsnek köszönhetem. — Ah! beszél el hogyan történt. — Oh! az eset igen egyszerű. A köszörüsnek ugyanis egy bizonyos mérszerjéje van. És pedig az, hogy azt akarja, miszerint oly dolgot valljak be, miről semmi tudomásom sincsen. — S szabad tudni, mirelle vallomást akarunk tőled kieszkarni, — kérdé kíváncsian a fiatal ember. — Ez is a köszörüsnek köszönhetem. — Ah! beszél el hogyan történt. — Oh! az eset igen egyszerű. A köszörüsnek ugyanis egy bizonyos mérszerjéje van. És pedig az, hogy azt akarja, miszerint oly dolgot valljak be, miről semmi tudomásom sincsen. — S szabad tudni, mirelle vallomást akarunk tőled kieszkarni, — kérdé kíváncsian a fiatal ember. — Midőn önhöz vezettek, halálal fenyegettek, ha ebből csak egy szót is elárulok, rebegé elhalványodva az ősz szolgál. — E szerint hallgassa el titkodat, a ne beszéljünk tovább e tárgyról. De azt magyaráz meg, miként került ez a dolog, miért a köszörüs téged vallat, két ujjadra. — Az ördögbe is! Valamelyik nap, a köszörüs azt vélte, hogy csak csupa megátalkodottságból nem beszéltek; ekkor kénbe áztatott köczot dugtak a két ujjam közé, engem megkötöztek, s a kanóczozt meggyújtották. Canjol bámulva nézett szölgájára.

— S te inkább elhagytad égetni ujjaidat, semhogy valótál volna? kiáltá. — De uram! ha nem tudok felelni kérdésére! mondá Labrauch együgyű mosolyal, mely a grófnál határozott jellemet sejtetett. — Lelkemre! kedvesem, ha a köszörüsnek még párszor eszébe találna jutni, téged ilykép valatni, nemskára képtelen lenneng kiszöglálni. — Mióta ideszálítottak, nyugodtabban hagynak. — S mit gondolsz, mely irányban lehetünk? — Legalább is tizenöt órányira Párisot, — mert midőn e pinczébe hoztak, legalább is egy napig jöttünk székere. — Tehát te is? kérdé Péter. — Igen; eleinte Páris egyik zugában tartottak fogva. Azután egy este, körülbelül két-három nap előtt börtönömtől kis távolságra várakozó székérre helyeztek ... — De hát azután mi börtönödtől a székérgi szállítottak körültekintethető, s észrevehetted, merre voltál elrejtve. — Szerencsétlenségére ezt nem tehettem gróf ur, mert zsákba dugtak, s szám be volt tömve. s egy kis szünet kivételével ... mely alatt fejem szabadon volt ... ez így egy pusztá térségen volt ... és a megátalkodottakat erősítik meg semmit sem ... — E szavakra a fiatal ember csodálkozva rázkodott öszze. — Istenemre! kiáltá, most már emlékszem, hol hallottam hangodat. Labrauche félénken pillantott reá. — Hol? — Előbb felelj igazán, mond a gróf gúnyosan. — Szölgálatára állók uram. — Ah! tehát te gazdag vagy kedvesem? — Gróf ur tréfál, mondá az ősz férfi, ki úgy tetette magát, mintha nem értené mire czéloz Canjol. — És pedig igen gazdag? hangsúlyozá Péter. — Igen, gazdag, mint Job. (Folytatás következik.)

A behozatal tisztán 11.511 méterma-
zsa. A 40 frtos közép-vámtelettel szorozva,
tenne a vámjövdelem 460.440 forintot.
Megjegyzendő, hogy ezen összeg bizonyára
nem fog magasan feltűnni, ha tekintetbe
vesszük azt, hogy abba a théat is be-
számítottuk, mely a kimutatásban nincs
rendszeresen külön kitüntetve, s melynek
vámtelete 50 frt.

3. Déli gyümölcsökből tesz a
behozatal kivétel
az osztrák határon 10.731 509
a külföldi határon 949 12
a tengeren 6489 2411

összesen 18.169 2932
A tiszta behozatal 15.237 méterma-
zsa. A 8 frtos közép vámtelettel szorozva,
tenne a tiszta vámjövdelem 121.912 frt.

4. Cukor behozatal kivétel
osztrák határon 299.004 105.048
külföldi 12 14.174
tengeren 3453 3519

összesen 302.469 122.731
A tiszta behozatal 179.738 méterma-
zsa. A 20 frtos vámmal sokszorozva ez
összeget, kijön 3.594.760 frt. Megjegy-
zendő azonban, hogy mint fentebb előad-
tuk, a bruttó-behozatal után is számításhoz
lehet vonni a cukorvám bevételét, mely ez
esetben 6.049.380 frt tenne.

Összegezve már most a külön vámté-
releten az új tarifa tételei szerint várható
és a magyar fogyasztó közönség által tény-
leg megfizetett vámjövdelem, az eredmény
a következő:
Kávé 1.707.508 frt
Fűszer és tea 460.440
Déli gyümölcsök 121.912
Cukor (netto) 3.594.760
Összesen 5.884.620

Vagy ha a cukornál az összes behozatal
után számítjuk a vámt 2.454.620 frttal
több, azaz 8.339.240 frt. Meggyőződésünk
szerint még ezen utóbbi összeg sincs ma-
gassan felvéve, mert nem kell felelni, hogy
statisztikai adatnak teljesen mellőzik a
tengelyen történt behozatalt, pedig ez is je-
lentékeny összeggel növelné a behozott és
megváltott árak mennyiségét.

De ha csak a fentebb kitüntetett ala-
csonyabb tételek használnak is össze a
közös vámtételek részünkre eső vámjöv-
delem, kétségtelen, hogy vámbevételünk;
külön vámtételeken 5.884.620 frt.
közös vámtételeken 3.186.518 frt.
Veszteségünk tehát 2.698.102 frt.

gyáig 89 százalékkal kevesebb vám-
bevétele van Magyarországnak a vámta-
rifára első osztályban foglalt áruknál közös
vámtételeken, mint a mennyi külön vámté-
releten lehetne, s a mennyi tényleg a ma-
gyar fogyasztó közönség 1875-ben
megfizetett (leszámítva természetesen a
nevezett vámfellemlést).

Es ez volna a vámtarifának azon
osztálya, melyről azt szerették mondani,
hogy ez Magyarországnak kedvez, mert
hiszen nem tesz 30 százalékot a magyar
fogyasztás!

Konstantinápolyban, mint London-
ból távirát nov. 11-ikére volt kitérve a 10 pa-
riamenti képviselő választása, kiket a 20 fővárosi
kerület 40 választóterület választ. — A parlament
megnyitása nov. 13-ikára van kitűzve, de valószí-
nűleg későbbre marad.

A költségvetés tárgyalásai

A pénzügyi bizottságnak nov. 12.

A képviselőház pénzügyi bizottsága mai ülésén megkezdte az 1878. évi költségvetési elő-
irányzat tárgyalását.

A kir. udvartartás előirányzata változatlanul elfogadták. A kabinetiroda szükség-
letén Hegedüs előadó a 734 forintnyi személyes
pótlékát Magyarországot illető fele részét töröl-
hetének véli, ha a szükséglet, mint eddig általában
szavataltik meg.

Simonyi Ernő a kabinetiroda nyugdíjainak
összegét, bár a tavalyihoz képest most apadi,
aránylag igen nagyknak tartja, s a kabinetiroda
szükségletét részletesen tárgyalandónak véli.

A bizottság az előirányzatot általában változatlanul megszavazta.

A országgyűlés szükségletén Hegedüs előadó nem tartja indokoltnak azt, hogy a fő-
rendház költségvetésére számára most teteme-
sen nagyobb kiadás van előirányozva.

Wahrmann és Simonyi Ernő megjegy-
zik, hogy a főrendház költségvetéséről a bi-
zottság nem szokta megválogatni, s miután a kü-
lönbözött egészen csak 1500 frt, az előirányzatot
változatlanul megszavazták.

Somssich helyteleníti azt, hogy az or-
szággyűlési költségvetés indoklás nélkül terjess-
zék elő.

Tisza a Kálmán min. elnök megjegyzi, hogy a
két ház tartozik egymásnak annyi differenciálva,
hogy egymásnak belső kiadásainba ne avatkozzék.
A miniszterium az illető ház előirányzatát válto-
zatlanul beállítja s nem eszót hozzá semmi meg-
jegyzést.

A főrendház szükséglete változatlanul el-
fogadták.

A képviselőház kiadásainak előirányzata iránt
a bizottság pótlólag felvilágosítást fog kérni a
ház elnökétől.

A delegáció szükséglete változatlanul elfo-
gadatták.

A függő államadóságokat ellen-
őző bizottság szükségletén Zsedényi elnök
megjegyzi azt, hogy a bizottság tagjai mindig
többet költenek az előirányzatnál.

Széll miniszter megjegyzi, hogy ennek
oka az, hogy az 1869. óta követett gyakorlat szer-
int a bizottság egy tagja felvitára Bécsben tar-
tozódik.

Tisza a miniszterelnök megjegyzi, hogy az
előirányzat a tényleges kiadásnak megfelelően vé-
telt fel.

A polgárosítandó határvidékek belga-
gatási szükségleténél Széll miniszter előadja,
hogy az előirányzat többlet kizárólag a katonai
előleptések és nyugdíjak által idézettek elő és
semmi más fokozása a kiadásoknak nem történt.
Megjegyzi egyébiránt, hogy a kiadásokról ép oly
részletes zárszámadást készítettek és az ellen-
őrzés épen olyan, mint az államhátszámvetés többi
részénél. A bizottság az előirányzatot megsza-
vazta.

A Fiume szükségleténél Horváth Lajos
megszavazására ajánlja a két irodatiszt s egy
szóla fizetési többlettel is inkább, mert a
fümei törvénykezési prokurátor kiadásánál
ennél nagyobb megkötés mutatkozik. Tisza
min. elnök mint egészen méltányos szinten meg-
szavazására ajánlja a két irodatiszt többlettel. A bi-
zottság Somssich és Helfy pártoló felszólá-
lásai után az indítványt elfogadva, az előirányzatot
változatlanul megszavazta.

Az állami számvizsgálók előirányzatánál
Hegedüs előadó felmenti, hogy a számviz-
sgálók belső szervezetről szóló törvényjavaslatot a
számvizsgálók elnöke már elkészítette és a minisz-
teriumnak benyújtja; megjegyzi, hogy a végleges
szervezet takarékosságot alapul vesz. Szóla
az átalányt addig is 1000 frttal apasztandónak
tartja.

Gajzágó Salamon állami számvizsgálók
előadó felmentésére a zárszámadókra, melyek szer-
int az előirányzatból mindig megkötés történik.
A legtakarékosabban fog eljárást, és ha
lehet ezen 1000 frtot is megkötés. Kéri azon-
ban az előirányzatnak ezáltal változatlanul megsza-
vazását.

A bizottság az előirányzatot változatlanul
megszavazta.

A miniszterelnökség előirányzata
vita nélkül megszavazták.

Az őfelsége s emelvény körüli mi-
niszterium költségvetésénél Hegedüs elő-
adó, a miniszter átirata alapján egy polgárnak
időközben történt nyugdíjazása következtében a
szükségletnek 300 frttal való felemelést javasolja.
E módosítással az előirányzatot megszavazták.

A horvát miniszterium dologi ki-
adásainál Hegedüs 200 frttal törölhetők tart.
A bizottság Tisza min. elnök és Bede-
kovich miniszter felszólalásaira az előirányzatot
változatlanul megszavazta.

Ezzel az ülés véget ért.

A háború.

Hir szerint Ozmán pasa szorongat-
ott helyzete miatt Konstantinápoly lakó-
sága nagyon izgatott. A nyugalom fen-
tartására, s a szultán személyes biztonsága
céljából katonai intézkedések történtek. A
parlament ülészaka elhalasztott. Több
albániai zászlóalj fegyelmetlenség miatt
feloszlattatott s hazájába küldetett. A nyug-
talanság nagy hatást gyakorolt a kor-
mányra. Haditanácsot tartottak és elhatá-
rozták, hogy Ozmán pasához parancsot
küldjenek Plevná kiűrésére, s Mehemed
Alin k feladatává teszik Ozmán vissza-
vonulását főzöni.

Ezek bizony nem valami jó hírek, de
szerencsére oly forrásokból érnek, melyek
nem érdemelnek feltétlen hitelt. Különösen
a haditanács elhatározására vonatkozó
hír az, mely a rostán mindjárt át-
esik. A haditanács nehezen fog olyat
határozni, a minek foganatosítására nem
lehet kilátása. Mikip juttatná Ozmánnak
tudomására a visszavonulási parancsot, mi-
dön ez teljesen be van kerítve. Különben
ha Ozmánnak nincs esélye, akkor ugys
megkíséríti ő a haditanács rendelkezé-
névelés előtt keresztül vágni magát; ha
pedig van esélye, akkor nem érthető,
miért kockáztatná hadseregét csupán a
végből, hogy odahagyhassa kitűnő hadal-
lását, hol oly régóta képes lekötve tartani
az ellenséges főhadérót.

A harctérrel semmi nevezetes ese-
ményt sem jelentenek.

Havni pasának, Karsz parancsno-
kának egy okt. 28-ikán kelt, de Konstan-
tinápolyba csak tegnapelőtt érkezett sürgö-
nyes kideríti a „Golosz” által híresztelt
kapitulációs alkudozás tényállását. Havni
pasa jelenti, hogy Melikoff levelet ka-
pott, melyben az utóbbi 24 óra alatt a vár-
átadását követeli. Ekkor a főtisztvezet az ó-
nagyköki bezárólag haditanácsba gyűjtet-
tek, mely egyhangulag elhatározta, hogy a
fólványt utasítsák vissza, és Karsz a
végső védelmezésék.

Szulejman pasa azt sürgönyzi Konstan-
tinápolyba, hogy az oroszok Boatin mel-
lett új hidat építenek a Dunán. — Rus-
sokot folyást bombázzák az oroszok, ter-
mészetesen még mindig csak a szemközti
gyurgyevóhól. Szelami pasa szilisztriai pa-
rancsok jelentése szerint az oroszok Szil-
isztria átellenében úteket állítanak s er-
dítések készítenek, hogy a törökök mit
csinálnak, arról hallgat a jelentés.

Voltaire.

Saisy amada után több rendbeli pam-
phlet forgott a nép között, gúnyolva a meghalt
királyt.

A rendőrség nyomozta szerzőt...
Egyik gyűnyvers így végződött: J'ai vu ces
maux et je n'ai pas vingt ans (én felismertem
e bajokat, pedig még husz éves som vagyok).

Ezen szavakból a rendőrség azt követke-
ztette, hogy Voltaire a gyűnyvers szerzője, mert
akkor ő már írt verseket és korával épen össze-
vágott.

Bezárta tehát egy óra a Bastille-ba.
Élete pályáján ez az első nevezetesebb mo-
mentum.

Pedig nem is ő volt a nevezett verseknek
szerzője...
Nemigen epezté magát a fogságban, sőt
ott hasznosan tölté idejét. Elkészíté „La Hen-
riade” hősköltményének vázlatát, és befejezte
oedipe című első tragédiáját, a mely 1718-ban
került a színpadra.

Született 1694-ben Châteneyben, Páris mel-
lett. Valódi neve François M. Aronet. Voltaire
felvette nevet, testvérétől Aronet maradt.
Tanulmányait a „collège Louis le grand”-
ban végezte a legfényesebb sikerrel.

Atyjának igen sok keserűséget okozott, mert
nem akart hitványnak lenni, mert bő költő volt és
mert verseket írt.

J'ai vu ces maux et je n'ai pas vingt ans
— j'ai vu pour fils deux fois, l'un en proie à l'autre
en vers. (Mind a két fiám bolond, egyik prósa-
ban, a másik versben).

És emittetted ő fia, buzgó sőt fenatikus
jansenista volt, — atyja nagy szomorúságára.
Elhagyva az iskolai padokat, egy Abbé —
a keresztatyja — bevezette az iju Vendome,
Comti és még több előkelő ifjak társaságába.

Ez a kezdeti erasok közt teljesen kifej-
lődött gyűnyvers modora, kétkedő természetű, gú-
ncsolkodó hajlama...
Ezen főrangú társaságának köszönhetta, hogy
ismét a Bastillebe került.

Rohan herceg nyilvános társaságban sértő
hangon így szólott hozzá:
Comment vous appelez-vous ce dédaiement? Est-ce
nom Aronet ou nom de Voltaire. (Melyik te-
hát a valódi neve: Aronet, vagy Voltaire.) Voltaire
készt volt a felelettel:

Il vaut mieux se faire un nom que de traîner
celui qu'on a reçu. — (Mindig több beszéllet,
ha az ember maga magának nevet szerez, mintha
meghuruolja azt, a melyet kapott.)

A herceg elhallgatott, de néhány napra később
teljesen bántalmazta.

Voltaire kihívta párjára...
A herceg elfogadta a kihívást.
De a párbej előestéjén fogságba vitték azért,
mert egy főrangú család ivadékat kihívni bátor-
kodott.

vésztek ezekre vonatkozó megjegyzéseit és a mi-
niszterium ide vonatkozó előterjesztését.

Ki fog nyomtatni; számszámait és a zárszám-
adási bizottsághoz utasítatni.

Következik a napirend: a bankjavaslat
részletes tárgyalásának folytatása. Olvasatnak az
osztrák-magyar bankkártyát jelölő hitel osztály-
nak alapszabályait. Az 1—54 §-al változatlanul fo-
gadatták. Az 55. §-nál Hozsinfszky módosítást
nyújt be, mely szerint a végrehajtás ellen emelt
panasz igazoltatása esetén ne csak megszüntethető
legyen a végrehajtás, hanem korlátozható is.

Széll és Perczel hozzájárulása után elfogadták.
Széll Kálmán nyújt be még az 58. §-hoz módosítást;
a többi változatlanul marad.

Következik ezután az erre vonatkozó javas-
lat tárgyalása. A javaslat 1—4. §-ai változatlanul
elfogadták.

Elfogadták ezután a bankbizottság ismert
háziországi javaslata, s ezzel a bankjavaslat részletes
tárgyalása véget ért.

A harmadszor való felolvasás holnapra tüze-
lik ki.

Végül szavazott a ház egy-egy tagra a bíráló
bizottságba, az állandó bizottságra, a gazdasági
bizottságra, s egy pótlótagra a delegációba. — Ez-
zel az ülés véget ért.

Voltaire.

Saisy amada után több rendbeli pam-
phlet forgott a nép között, gúnyolva a meghalt
királyt.

A rendőrség nyomozta szerzőt...
Egyik gyűnyvers így végződött: J'ai vu ces
maux et je n'ai pas vingt ans (én felismertem
e bajokat, pedig még husz éves som vagyok).

Ezen szavakból a rendőrség azt követke-
ztette, hogy Voltaire a gyűnyvers szerzője, mert
akkor ő már írt verseket és korával épen össze-
vágott.

Bezárta tehát egy óra a Bastille-ba.
Élete pályáján ez az első nevezetesebb mo-
mentum.

Pedig nem is ő volt a nevezett verseknek
szerzője...
Nemigen epezté magát a fogságban, sőt
ott hasznosan tölté idejét. Elkészíté „La Hen-
riade” hősköltményének vázlatát, és befejezte
oedipe című első tragédiáját, a mely 1718-ban
került a színpadra.

Született 1694-ben Châteneyben, Páris mel-
lett. Valódi neve François M. Aronet. Voltaire
felvette nevet, testvérétől Aronet maradt.
Tanulmányait a „collège Louis le grand”-
ban végezte a legfényesebb sikerrel.

Atyjának igen sok keserűséget okozott, mert
nem akart hitványnak lenni, mert bő költő volt és
mert verseket írt.

J'ai vu ces maux et je n'ai pas vingt ans
— j'ai vu pour fils deux fois, l'un en proie à l'autre
en vers. (Mind a két fiám bolond, egyik prósa-
ban, a másik versben).

És emittetted ő fia, buzgó sőt fenatikus
jansenista volt, — atyja nagy szomorúságára.
Elhagyva az iskolai padokat, egy Abbé —
a keresztatyja — bevezette az iju Vendome,
Comti és még több előkelő ifjak társaságába.

Ez a kezdeti erasok közt teljesen kifej-
lődött gyűnyvers modora, kétkedő természetű, gú-
ncsolkodó hajlama...
Ezen főrangú társaságának köszönhetta, hogy
ismét a Bastillebe került.

Rohan herceg nyilvános társaságban sértő
hangon így szólott hozzá:
Comment vous appelez-vous ce dédaiement? Est-ce
nom Aronet ou nom de Voltaire. (Melyik te-
hát a valódi neve: Aronet, vagy Voltaire.) Voltaire
készt volt a felelettel:

Il vaut mieux se faire un nom que de traîner
celui qu'on a reçu. — (Mindig több beszéllet,
ha az ember maga magának nevet szerez, mintha
meghuruolja azt, a melyet kapott.)

A herceg elhallgatott, de néhány napra később
teljesen bántalmazta.

Voltaire kihívta párjára...
A herceg elfogadta a kihívást.
De a párbej előestéjén fogságba vitték azért,
mert egy főrangú család ivadékat kihívni bátor-
kodott.

A fogságból kibocsátották rövid idő múlva,
de számtalán hazájából.

Kénytelen lévén szülőföldjét kerülni, Angol-
országra ment.

Itt jelent meg a „Henriade” hősköltmé-
nye, melyet a legnagyobb lelkesedéssel fogadta az
olvasó közönség.

Ezen, valódi nemzeti műben visszatérőve
találjuk az egész XVIII. század szellemét.

Kitűnően azon helyek, a hol a fanatizmus
ellen kel ki, a hol az ipar remekelőt megemlé-
zik stb.

Pedig gyöngye hősköltőnek tartják, sőt maga
is egy későbbi művében így nyilatkozik:
Hősköltményt írtam akkor, a mikor még
nem is tudtam mi a hősköltmény.

Számítására sem volt kárára, ellenkezőleg
nagy hasznára vált...
Megismerkedett az angol erkölcsökkel, in-
térzényekkel, tudosokkal, bölcsesekkel, nem elége-
dett meg többé a versissal.

Végre megnyiták előtte Franciaország ka-
pui, elhagyta tehát Angolországot 1729-ben, azon
dieszvígylőt átháta, hogy hazájában lángszellem-
hez mértelen felépjen és szerepeljen.

Ó volt századaának legmunkásabb szellemei
egyike; mindenhol találkoznak nevével, ha a szá-
zadról van szó.

Írtaiban összpontosulva találjuk a XVIII.
század minden irányát.

Írt operát, ódákat, vigjátékokat, szomorujátékokat,
beszélyeket, verses epistolát, leveleket, történelmet
stb. Irta verseket és prózában. Alig van műfaj, a
melyet nem mivelt volna. Kilencvenhat műve közt
a legnagyobb része olyan, hogy külön-külön hal-
hatatlanná teszik.

Min filosof deista volt, de a létező vallás-
formát kárhoztatta.
Reformator akart lenni, nem megsemmisítő
szellem!

Figyelme a siker felé irányult mérsékléssel
és eszével.
Nem ámitotta magát idealistikus tervekkel.
Nála a művészet, a bölcsesség, a politika,
eszközök voltak csak célja elérésére.

A század szellemétől átháta, gondolkodásá-
val az egész generation hatol keresztül.
A francia nemzeti jellemnek megsemmisí-
thetetlen nyomait találjuk benne képviselve.

Az el a mit maga elől tűzött: a gondolkodás
felszabadítása.

A templom és a trón: e két hatalom
reformatója után törekedett.

De óvakodott mindkettőt egyszerre megta-
madni; egyelőre a templomnak inent háború.
Nem meggyőződésből, de politikából kimélte
a világi hatalom képviselőit.

Az uralkodók hűségainak csak azért hize-
gett, hogy azokat saját érdekeire felhasználja,
hogy ők is vele együtt a hit ellen keljenek ki.

Frigyes porosz király, VII. Keresztély dán
király, Katalin cárnő, II. József, mindannyi szö-
vetsége volt ezen új nagyhatalomnak.

Nem aspirált csak politikai forradalom után,
sőt szerette az aristokrátiát, szerette a salont.
Itt talált olvasó közönséget; itt talált embe-
reket, a kik képesek voltak őt megérteni, bá-
mulni.

XV. Lajos gyöngye kényuralma — mérsé-
kelve a közvélemény hatalma által — előnyösebbnek
mutatkozott az eszathalom kormányzatának, mint
egy igazolt demokracia, a milyen azon időben le-
hetett volna.

Czília kivételével, — és hogy eszméivel a nagy-
közönségre hatni képes legyen, — az irály minden
formáját felhasználta, a melyben az emberi szel-
lem nyilatkozik képes.

Azon korszakban, a melyben ő a köztérre
lépett, az irodalom a színpadon aratta dícső-
ségét.

Racine és Corneille remekei hódítottak és töm-
ték meg a színházakat.

Általános hívatosságánál fogva, azon térére
lépett tehát, a melyen leginkább lehetett feltűnni:
írt tehát tragédiákat.

Igy magyarázható meg, miért találkoznak
darabjaiban inkább a XVIII. század filozófáival,
mint a színművek keretébe tartozó eszmélar-
kökkel:

tragédiák, miért teltek zengzengző szóhalma-
zokkal, hatásos versszakokkal, abstract fogalmak-
kal, politikával, szóval mindennel inkább, mint —
a mi a színdarab főkélléke: emberekkel...
Mert ő mindenek előtt saját korszakára akart
hatni, és hatott is...
Voltaire-nél a színdarab művésze, nem
cél, hanem eszköz a színpad szépek volt csak, a
melyen filozófiáját akarta hirdetni.

Nem azt kereste, hogy a színdarabom kel-
lékeinek megfelelően, hanem, hogy eszméit ér-
vényre emelje.

A hit elleni megámtadásait a „Lettre philo-
sophiques”-ban indította meg.

Ezzel nemcsak az egyház haragját bőszté
maga ellen, de el is fogtát volna, ha el nem rej-
tözik.

A nevezett munkát a parlament rendelete
következtében a hóhér nyilvánosan elégette.

Bujdosva, Chatelet marquisé Cierj birtokán
huzott meg.

Néhány évre rá ismét visszatért Párisba.
Nem maradt állandó lakosa a fővárosnak, igen
gyakran változtatta meg tartózkodási helyét.

Végre miután Poroszországból visszatért,
Fernay birtokán telepedett le, a hol husz éven át
lakott.

1778-ban feléledt benne a vágy hazájának
fővárosát még egyszer látatni.

A párisiak nagy feltűnéssel fogadták, kitűn-
tetés kitüntetéssel...
A theatre français tagjai is ki akarták tűn-
tetni, előadást tiszteletre utolsó tragédiáját, Iréne-t.

E diadalok annyira felizgatták, hogy meg-
betegedett és néhány napra meg is halt.

Voltaire nyolcvanöt évet élt... teljes éle-
tében gyenge testalkatú volt; kedélye mindig iz-
gatott és szenvedélyes.

Egy alkalommal így nyilatkozott önmagáról:
egyik lábammal a sírban voltam teljes életben,
de azért a másikkal mindig fecköztem el.

Szüntelen munkálkodott, teremtett, lelkije
sohasem hagyta el.

Ferneyben nagyuri életet élt, számos látoga-
tót fogadott, azért e korszak munkásságának leggyö-
mölcsözőbb korszaka.

Mint emberbarát — számos példa bizonyítja
— szolgáltatta, sőt feláldozott.

Megtanulta ugyan az angoloktól, hogyan kell
a pénzt szaporítani, meg is szaporította vagyonát, de
tisztességre, lovagias módra.

Es ha a szerencsésenléteget istápolni kellett,
ép úgy nem sajnálta a pénzt, mint a fardati-
ságot.

Saisy jövő felolvasásán Voltaire politikai hit-
vallásáról fog értekezni.

Sasváry László.

UJDONSÁGOK.

A királyné angolországi útja csak
karácsony után következik be; — de azon hat
lovászt és vadászot, a melyekre a north hampt-
toni rókavadászatkól szükség lesz, már ma ut-
nak indították anglia felé. Hohenlohe herceg a
napokban Budapestre fog jönni.

Hymen. Mult szombat este vezette
oltárhoz Kovács Sándor miniszteri hivatalnok
Vessey Gizella kisasszonyt, az elhunyt Vessey
Sándor kir. tanácsos és előkelő kereskedő leányát.

</

A budapesti áru- és értéktőzsde árjegyzései.

(HIVATALOS.)

A bécsi tőzsde árjegyzései.

november 10.

Table with columns for 'BÚZA', 'KÖLCSÖN', and 'Különböző termények'. It lists various agricultural products and their prices in different units.

Table with columns for 'Kötvények', 'Vasutak', 'Bankok', and 'Malmok'. It lists various bonds, railway stocks, banks, and mills with their respective prices.

Table with columns for 'I. Osztrák államadóság', 'II. Földterhment. kötvény.', 'III. Magy. közkölcsönök', 'IV. Bankrészevények', 'V. Közlekedési vállalatok', and 'VI. Záloglevelek'. It lists various Austrian government bonds, Hungarian bonds, bank shares, and mortgage loans.

Table with columns for 'Magyar földhitelintézet', 'Magyar Állami Földhitelintézet', 'Magyar Állami Földhitelintézet', 'Magyar Állami Földhitelintézet', 'Magyar Állami Földhitelintézet', and 'Magyar Állami Földhitelintézet'. It lists various Hungarian mortgage loans and their terms.

Table with columns for 'Magyar földhitelintézet', 'Magyar Állami Földhitelintézet', 'Magyar Állami Földhitelintézet', 'Magyar Állami Földhitelintézet', 'Magyar Állami Földhitelintézet', and 'Magyar Állami Földhitelintézet'. It lists various Hungarian mortgage loans and their terms.

HIRDETÉSEK.

Advertisement for 'Az első budapesti kölcsön-intézet' (The first Budapest loan office), located at Rostély-utca, offering various financial services.

Advertisement for 'Nyujsunk kezét a szerencsének!' (Give your hand to luck!), offering a 375,000 mark or 218,750 forint lottery ticket.

Advertisement for 'Kaufmann & Simon, bank- és váltó-üzlet' (Kaufmann & Simon, bank and exchange office), located in Hamburg.

Advertisement for 'TEA' and 'RUM' products, including 'Londoni tea-raktár' (London tea warehouse).

Advertisement for 'KERTÉSZ TÖDÖR' (Gardener Todor), offering services in Budapest.

Most! Vagy soha!

Advertisement for '70 százalékkal a becsőron alul lesznek' (70% below the market price), offering various goods at a significant discount.

Az első férfi órágyár felszámolása

Advertisement for 'Butorok' (Brooms), offering various types of brooms and cleaning tools.

Advertisement for 'GUMMI' (Rubber) products, including various types of rubber goods.

Advertisement for 'KERTÉSZ TÖDÖR' (Gardener Todor), offering services in Budapest.

IGÉRVÉNYEK

Advertisement for '1864-iki magyar sorsjegyek' (1864 Hungarian lottery tickets), offering prizes of 200,000 and 150,000 forints.

Férfiaknak!

Advertisement for 'Férfi- és női alsónadrágok' (Men's and women's underwear), offering various styles and materials.

Advertisement for 'Férfi- és női harisnyák' (Men's and women's stockings), offering various styles and materials.

Advertisement for 'Titkos betegségeket' (Secret diseases), offering medical treatments for various ailments.

WERTHEIMER MÁRKUS

Advertisement for 'Télcipők!' (Winter boots), featuring various styles and materials, including 'Károlykaszárnya' (Caroly boots).

Advertisement for 'Házasságokat' (Marriages), offering services for finding partners and arranging marriages.

Advertisement for 'Titkos betegségeket' (Secret diseases), offering medical treatments for various ailments.

Advertisement for 'Titkos betegségeket' (Secret diseases), offering medical treatments for various ailments.

Vertical text on the right side of the page, including page numbers and other information.